

KORZYŚCI PŁYNAĆE Z ZASTOSOWANIA DRZEW PRZY DROGACH opracowanie Związku Szkółkarzy Polski

<https://zszp.pl/roslina/zielono-wkolo/zielone-drogi/>

1. przyrodnicze, zdrowotne i ekologiczne:

- * odgrywają podstawową rolę w kształtowaniu jakości i stanu środowiska miejskiego;
- * poprawa mikroklimatu, regulacja zawartości tlenu i dwutlenku węgla w atmosferze, zmniejszenie stopnia zanieczyszczenia powietrza;
- * zmniejszenie procesów erozyjnych;
- * regulacja odpływ wód opadowych, ułatwienie powolnej infiltracji wody deszczowej do gruntu (mniejsza presja na kanalizację burzową, ochrona przed powodzią), poprawa jakości i zasobów wód gruntowych;
- * pochłanianie promieniowania słonecznego, redukcja wahań temperatury powietrza i łagodzenie prędkości wiatru ;
- * środowisko życia zwierząt.

2. znaczenie techniczne:

- tłumienie hałasu - w głównych arteriach komunikacyjnych poziom hałasu sięga 70-90 dB, drzewa i krzewy sadzone w pasach o szerokości 7-8 metrów zmniejszają hałas o 10-13 dB (Kawoń, Żmuda, 1984). Nawet węższe rzędy, mimo iż nie powodują znacznego tłumienia hałasu, to rozpraszając i pochłaniając część energii akustycznej, łagodzą gwałtowność narastania i spadku poziomu dźwięków (Berezowska-Apolinarska i inni 2004);
- formowanie osłon przeciwśnieżnych i wiatrochronnych, co ma poprawić bezpieczeństwo ruchu pojazdów – do tego celu doskonale nadają się: głogi, róże krzewiaste, śnieguliczka itp.;
- krzewy i drzewa sadzone w środkowych pasach dróg stanowią ponadto osłonę przeciw olśnieniom reflektorami mijanych pojazdów;
- izolacja dróg przebiegających wzdłuż linii kolejowych i dróg wzdłuż zabudowy mieszkalnej;
- stanowią alternatywę lub uzupełnienie barier dźwiękochłonnych (np. pnącza), poprawiają estetykę monottonnych ekranów i nie potrzebują tyle miejsca co drzewa czy nawet krzewy;
- ochrona nawierzchni bitumicznych i wydłużenie ich trwałość 2-3 krotnie;

- wysokich drzewa wokół parkingów dostarczają cień dla zaparkowanych aut, a przez to w znacznym stopniu ograniczane jest wyparowywanie węglowodorów wyciekających z rozgrzanych w słońcu pojazdów.

3. znaczenie społeczne:

- zieleń przy ulicach i drogach wpływa na ich piękno i fizjonomię;
- podkreślenie biegu ciągów komunikacyjnych;
- osłanianie, maskowanie brzydkich widoków, kierunkowanie wzroku na przestrzeń ciekawą;
- dzięki umiejętnie ukształtowanej roślinności kierowca nie rozprasza się i nie nuży;
- obniżanie stresu i napięcia.

ZASADY BEZPIECZNEGO KSZTAŁTOWANIA ZIELENI

1. zapewnienie godziwych warunków do wzrostu i rozwoju roślinom w tak ekstremalnych warunkach: odpowiednia ilość miejsca i warunki glebowe do ukorzenienia;
2. zachowanie bezpiecznej odległości sadzenia drzew od krawędzi jezdni w zależności od natężenia ruchu i dopuszczalnej prędkości;
3. oznaczenie pni drzew odblaskowymi pasami
4. Wykorzystanie roślinności okrywowej i wysokich krzewów zamiast drzew lub do podsadzania drzew, co amortyzuje siłę zderzenia;
5. Jeśli brakuje miejsc na wprowadzenie drzew i krzewów zaleca się wprowadzanie pnączy

SAMO-WYJAŚNIAJĄCE SIĘ DROGI - self explaining road

Jest to kierunek projektowania poboczy dróg, tak by znajdujące się tam elementy, w tym rośliny, dostarczały wskazówek i sygnałów o przebiegu drogi i jej charakterze. Aby uzyskać zamierzony efekt, należy przestrzegać kilku podstawowych zasad:

- nasadzenia rzędowe nie powinny oddalać się od jezdni, by nie zmylić prawidłowego odczytania przebiegu trasy podczas gorszej widoczności. Odpowiednio ukształtowana zieleń poboczy dróg nie tylko podkreśli walory krajobrazowe i kulturowe regionu ale może skutecznie sygnalizować miejsca wymagające szczególnej uwagi;
- skrzyżowania można zaznaczyć przez obsadzenie zewnętrznego łuku drzewami o ciemnym, zimozielonym ulistnieniu, widocznym nawet podczas mgły;

- miejsca niebezpieczne lub wymagające zachowania ostrożności można sygnalizować akcentami kolorystycznymi;
- duże skupiska roślin przy trasach szybkiego ruchu mają zwrócić uwagę jadącego, ale nie rozpraszać go;
- tworzenie harmonijnych kompozycji stopniowo zmieniających się wzdłuż trasy, które co pewien czas pobudzą, ożywią osobę prowadzącą pojazd;
- wskazane jest stosowanie przerw widokowych, obsadzeń asymetrycznych, grupowych i alejowych w powiązaniu do charakteru drogi.

JAKIE ROŚLINY STOSOWAĆ:

- przystosowane do niekorzystnych warunków tam panujących i odporne na uszkodzenia pod wpływem mrozu, wiatru i śniegu;
- drzewa mające sylwetkę o pokroju strzały z wyraźnym przewodnikiem i elastycznymi konarami, odgałęzieniami bocznymi wychylonymi pod kątem mniejszym niż 45°;
- drzewa odporne na choroby i szkodniki;
- dobór odpowiednich drzew i krzewów uzależniony od panujących warunków, charakteru drogi i szerokości pasa przydrożnego.

ZALECANE GATUNKI:

- krzewy na szpalery, żywopłoty, jako zieleń okrywowa sadzona w grupach wzdłuż ulic: odmiany róży pomarszczonej (*Rosa rugosa*) i róży rdzawej (*Rosa rubiginosa*), tawuły japońskie (*Spiraea japonica*) i tawuła van Houttea (*Spiraea x vanhouttei*), ligustr pospolity (*Ligustrum vulgare*), berberysy (*Berberis* sp.), pęcherznica kalinolistna (*Physocarpus opulifolius*), ponadto różne gatunki śnieguliczki (*Symphoricarpos* sp.), głógów (*Crataegus* sp.), forsycji (*Forsythia* sp.) , irgi (*Cotoneaster* sp.) itp.;
- do obsadzenia szerokich ulic:: klon zwyczajny (*Acer platanoides*), kasztanowiec czerwony (*Aesculus x carnea*), dąb czerwony (*Quercus rubra*); lipa drobnolistna, krymska i srebrzysta (*Tilia cordata*, *Tilia euchlora*, *Tilia tomentosa*), platan klonolistny (*Platanus acerifolia*) i inne;
- do obsadzenia ulic węższych: klon polny (*Acer campestre*), klon czerwony (*Acer rubrum*), wiśnia piłkowana (*Prunus serrulata* 'Kanzan') i inne gatunki, różne gatunki głógów (*Crataegus pedicellata*, *Crataegus monogyna* 'Stricte'), kulista odmiana jesionu wyniosłego i robinii białej (*Fraxinus Excelsior* 'Nana', *Robinia pseudoacacia* 'Umbraculifera'), odmiany podstawowych gatunków jarzębu (*Sorbus aria*, *Sorbus aucuparia*, *Sorbus intermedia*) itp.